

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCVI. — Wydana i rozesłana dnia 22. listopada 1906.

Treść: (№ 218—222.) 218. Czwarty dodatek do instrukcyi manipulacyjnej dla kas nadwornych, państwowych i funduszków publicznych oraz dla kas c. i k. funduszków prywatnych i familijnych, obowiązującej względem podatku osobisto-dochodowego i podatku od płac, wymierzanego od poborów służbowych. — 219. Rozporządzenie, dotyczące wymiaru kosztów opakowania we workach soli stołowej. — 220. Rozporządzenie, zawierające zmianę ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 2. lipca 1888 przepisów używania zegarów kontrolujących Dolaińskiego, A. M. Beschornera i V. Pricka, systemu J. Weisera. — 221. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia urzędu podatkowego w Jabłonowie w Galicyi. — 222. Obwieszczenie o nadaniu koncesyi na małą wązkotorową kolej elektryczną z Abbazyi-Mattuglie przez Wołoskę i Abbazję do Lowrany.

218.

Czwarty dodatek

do instrukcyi manipulacyjnej dla kas nadwornych, państwowych i funduszków publicznych oraz dla kas c. i k. funduszków prywatnych i familijnych, obowiązującej względem podatku osobisto-dochodowego i podatku od płac, wymierzanego od poborów służbowych, Dz. u. p. Nr. 209 z r. 1899.

(Ogłoszony reskryptem c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 6. listopada 1906, l. 78918.)

§ 35 powołanej wyżej instrukcyi manipulacyjnej opiewać ma na przyszłość, jak następuje:

„Wykazy zmian należy zaraz po przypisaniu poborów służbowych wygotować i po zaopatrzeniu właściwym podpisem przesłać natychmiast właściwej ze względu na miejsce zamieszkania perecyienta władzy podatkowej pierwszej instancyi (administracya podatkowa, starestwo).“

Stosownie do tego odpada obecnie w §ie 43 powołanej instrukcyi słowo „ćwierćrocznych“.

Korytowski wlr.

219.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. listopada 1906,

dotyczące wymiaru kosztów opakowania we workach soli stołowej.

Pobierać się mające po myśli rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 5. sierpnia 1904, Dz. u. p. Nr. 83, przy wydawaniu soli stołowej, koszta za dostarczone worki, ustanawia się począwszy od 1. grudnia 1906, za każde 100 kg soli, w opakowaniu po 50 kg (2 worki) na 74 h a w opakowaniu po 25 kg (4 worki) na 1 K.

Korytowski wlr.

220.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 8. listopada 1906,

zawierające zmianę ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 2. lipca 1888, Dz. u. p. Nr. 124, przepisów używania zegarów kontrolu-

jących Dolaińskiego, A. M. Beschornera i V. Pricka, systemu J. Weisera.

W porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu, zarządza się, co następuje:

Jeżeli przy przedsięwziętej w myśl punktu X, ustępu 1, ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 2. lipca 1888, Dz. u. p. Nr. 124, przepisów używania zegarów kontrolujących Dolaińskiego, A. M. Beschornera i V. Pricka, systemu J. Weisera, kontroli ilości oznaczonych na zegarze kontrolującym, okaże się między wynikiem zmierzenia a wskazaniem zegaru różnica, przenosząca 1·5 procent oznaczenia na zegarze podanego, zaniechanem być na dalsze używanie zegaru kontrolującego, w wypadku jednak, jeżeli wynik zmierzenia jest mniejszy, jak wskazania zegaru, tylko za zgodą przedsiębiorcy gorzelni lub jego zastępcy.

Korytowski wlr.

221.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 8. listopada 1906,
dotyczące utworzenia urzędu podatkowego w Jabłonowie w Galicyi.

Na podstawie Najwyższego postanowienia z dnia 4. listopada 1904 ustanawia się w Jabłonowie w Galicyi dla gmin, należących w myśl rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 24. września 1899, Dz. u. p. Nr. 188, do okręgu sądu powiatowego tej samej nazwy, urząd podatkowy i sądowno-depozytowy.

Urząd ten rozpocznie swoje czynności równocześnie z sądem powiatowym w dniu 1. stycznia 1907.

Od tej chwili wyłącza się gminy, względnie obszary dworskie Akreszory, Bania Berezowska, Berezów Niżny, Berezów Wyżny, Jabłonów, Kowalówka, Łucza, Łuczki, Myszyn, Stopczatów i Tekucza z okręgu urzędu podatkowego Peczeniżyn, zaś gminy względnie obszary dworskie Kosmacz i Utoropy z okręgu urzędu podatkowego Kosów i przydziela się je do okręgu urzędu podatkowego w Jabłonowie.

Korytowski wlr.

222.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 12. listopada 1906,

o nadaniu koncesyi na małą wązkotorową kolej elektryczną z Abbazyi-Mattuglie przez Wołoskę i Abbazję do Lowrany.

Na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższorzędnych z dnia 31. grudnia 1894, Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895, tudzież ustawy z dnia 24. grudnia 1905, Dz. u. p. Nr. 216, nadało c. k. Ministerstwo kolei żelaznych w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i z c. i k. wspólnem Ministerstwem wojny Towarzystwu akcyjnemu dla elektrotechnicznych przedsiębiorstw w Monachium w spółce z przedsiębiorstwem budowlanem Jakóba Ludwika Münza we Wiedniu koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu małej wązkotorowej kolei elektrycznej ze stacyi Abbazyja-Mattuglie c. k. uprz. spółki kolei południowej przez Wołoskę i Abbazję do Lowrany, pod następującymi warunkami i zastrzeżeniami:

§ 1.

Względem koncesyonowanej kolei korzystają koncesyonaryusze z dobrodziejstw finansowych, wyszczególnionych w artykule V. ustawy z dnia 31. grudnia 1894, Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895.

Okres przewidzianych w artykule V, lit. d) powyższej ustawy uwolnień podatkowych ustanawia się na lat 15, licząc od dnia dzisiejszego.

§ 2.

Koncesyonaryusze obowiązani są ukończyć budowę wymienionej na wstępie kolei najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać ją w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy złożyć mają koncesyonaryusze na żądanie c. k. rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi sierocych pieniędzy.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania kaucya ta uznana być ma za przepadłą.

§ 3.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

§ 4.

O ile dla celów koncesyonowanej kolei użyćby trzeba dróg publicznych, postarać się mają koncesyonaryusze o pozwolenie obowiązanych do utrzymywania tych dróg, względnie o pozwolenie tych władz lub organów, które są według obowiązujących ustaw powołane do udzielania pozwolenia na użycie odnośnej drogi.

§ 5.

Koncesyonaryusze obowiązani są ponosić koszta urządzeń spowodowanych budową i utrzymywaniem ruchu na wspomnianej na wstępie linii kolejowej, a zabezpieczających swobodną komunikację na istniejących już w czasie koncesyonowania tej linii państwowych przewodach telegraficznych i telefonicznych, w szczególności zaś także koszta ewentualnego przełożenia tych przewodów.

§ 6.

Pod względem budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej stosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy tego dokumentu koncesyjnego do warunków koncesyjnych technicznych, które Ministerstwo kolei żelaznych ustanowiło, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesjach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854. Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852. o ile one w myśl postanowień rozdziału B ustawy z dnia 31. grudnia 1894, Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895, mają zastosowanie do kolei małych, dalej do ustaw i rozporządzeń, któreby w przyszłości zostały wydane, wreszcie do zarządzeń Ministerstwa kolei żelaznych i innych władz powołanych.

§ 7.

Koncesyonaryuszom nadaje się prawo utworzenia — za osobnem zezwoleniem rządu i pod warunkami, które on ustanowi — spółki akcyjnej, która wejść ma we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo, aż do ustanowionej przez rząd kwoty, wydawać akcyje pierwszeństwa, które co do oprocentowania i umo-

wienia mają pierwszeństwo przed akcyjami zakładowemi.

Dywidenda przypadająca od akcyj pierwszeństwa przedtem, zanim akcyje zakładowe do niej prawa nabędą, przyczem jednak dopłata z przychodów lat późniejszych jest niedopuszczalna, nie może wynosić więcej, jak 4 $\frac{1}{2}$ procent.

Cyfra kapitału zakładowego tak rzeczywistego, jak i imiennego podlega zatwierdzeniu rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei, łącznie z kosztami zaopatrzenia się w park kolejowy, wreszcie kosztów na uposażenie funduszu rezerwowego — rzeczywiści wyłożonych i należycie wykazanych, z doliczeniem odsetek interkalarnych rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy i straty na kursie, gdyby ją istotnie poniesiono przy gromadzeniu kapitału — żadnych wydatków dalszych jakiegobądź rodzaju liczyć nie wolno.

Gdyby po zużyciu zatwierdzonego kapitału zakładowego jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, mogą być koszta przez to poniesione doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli rząd zezwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu a koszta należycie będą wykazane.

Cały kapitał zakładowy umorzony być ma w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, przez rząd zatwierdzonego.

Statut spółki, jakoteż formularze wydać się mających akcyj zakładowych i akcyj pierwszeństwa podlegają zatwierdzeniu rządu.

§ 8.

Koncesyonaryusze są obowiązani przyznawać na kolei koncesyonowanej wolną jazdę podoficerom i ordynansom, którzy w danej chwili są w służbie.

Szczegółowe warunki w tym względzie ułożyć należy z właściwemi władzami wojskowemi.

Koncesyonaryusze zobowiązują się mieć wzgląd przy obsadzaniu posad na wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz. u. p. Nr. 60.

§ 9.

Gdyby z powodu uroczystości, pochodów wojska lub parad albo z powodu robót około kanałów, przewodów rurowych itd. władze uznały za potrzebne przerwać na jakiś czas ruch na pewnej przestrzeni kolei koncesyonowanej, koncesyonaryusze mają się bez oporu poddać dotyczącym zarządzeniom władz i nie mogą rościć sobie żadnego

prawa do wynagrodzenia za straty, na któreby ich takie czasowe zawieszenie ruchu naraziło.

§ 10.

Urzednicy państwowi, funkcyonaryusze i słu-dzy jadący koleją z polecenia władz, sprawujących nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla strzeżenia interesów państwa z powodu koncesyi lub wreszcie w sprawach skarbowych, gdy się wykażą certyfikatami urzędowymi, jakie im e. k. Ministerstwo kolei żelaznych dla wylegitymowania się wystawiać będzie, przewożeni być muszą wraz ze swym bagażem bezpłatnie.

§ 11.

Koncesyonaryusze są obowiązani przewozić pocztę, tudzież funkcyonaryuszy zarządu poczt i telegrafów wszystkimi pociągami programowymi.

Za te, jak i za inne świadczenia na rzecz poczty, mogą koncesyonaryusze żądać stosownego wynagrodzenia, które będzie oznaczone drogą umowy.

Korespondencye, tyczące się zarządu tej kolei małej, a wymieniane między dyrekcją lub kierownictwem przedsiębiorstwa kolei małej a jej podwładnymi funkcyonaryuszami lub przez tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone przez służbę kolejową przedsiębiorstwa.

§ 12.

Koncesyonaryusze są obowiązani postarać się o zaopatrzenie swych funkcyonaryuszy na wypadek choroby i niezdolności do pracy tudzież o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do kasy emerytalnej związku austriackich kolei lokalnych, jeśliby dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego nie utworzono własnej kasy emerytalnej, przynajmniej takie same korzyści członkom zapewniającej, względnie przynajmniej takie same zobowiązania na koncesyonaryuszów wkładającej jak kasa rzeczzonego związku.

Owo zaopatrzenie tak należy przeprowadzić, by koncesyonaryusze mieli obowiązek zgłaszać w instytucie emerytalnym związku austriackich kolei lokalnych, względnie we własnej kasie emerytalnej, stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni — przy odpowiedniemu ich zatrudnieniu najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

§ 13.

Koncesyonaryusze są obowiązani dostarczać Ministerstwu kolei żelaznych na jego żądanie w należytym czasie wykazów statystycznych, potrzebnych do zestawienia rocznej statystyki kolejowej.

§ 14.

Bez wyraźnego zezwolenia rządu nie mają koncesyonaryusze prawa oddawać utrzymywania ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim.

§ 15.

Trwanie koncesyi wraz z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §u 9, lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na lat sześćdziesiąt (60), licząc od dnia dzisiejszego a gaśnie ona po upływie tego czasu.

Rząd może pod warunkami podanymi w §ie 20 także przed upływem rzeczzonego czasu uznać koncesyę za zgasłą.

§ 16.

Rząd zastrzega sobie prawo wykupienia koncesyonowanej kolei po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie pod następującymi warunkami:

1. Dla oznaczenia ceny wykupna policzy się czyste roczne dochody przedsiębiorstwa w ciągu ostatnich rachunkowo zamkniętych lat siedmiu przed chwilą wykupną, strąci się zaś z tego czyste dochody najniepomyślniejszych dwóch lat, poczem obliczy się średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

2. Gdyby wykupno nastąpiło przed upływem unormowanego w §ie 1 czasowego uwolnienia od podatku, w takim razie przez resztujący okres uwolnienia od podatku, stanowi obliczony w ten sposób średni dochód czysty owych lat pięciu, uścić się mającą bez opłaty podatku rentę wykupna. Za czas po upływie wolności podatkowej oznacza się rentę wykupna w ten sposób, że się od dochodów, podług których oblicza się sumę średnią oblicza podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrąca go od dochodów. Do pozostałej reszty dolicza się ze względu na to, że stosownie do §u 131, lit. a) ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, dodatek w wysokości jednej dziewiątej tego czystego dochodu.

3. Gdyby wykupno nastąpić miało po upływie czasowego, w § 1c ustanowionego uwolnienia od podatków, uważać się będzie przy obliczaniu czystych dochodów rocznych podatki i dodatki do podatków, ciężące na wykupionem przedsiębiorstwie kolejowem, oraz wszelkie inne opłaty publiczne za wydatki ruchu.

Jeżeli obowiązek płacenia podatku istniał nie przez wszystkie lata, podług których oblicza się sumę średnią, w takim razie obliczyć należy także co do lat wolnych od podatku podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej dotyczących lat i potrącić go z przychodów.

Ze względu jednak na to, że stosownie do § 131, lit. a) ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, doliczyć należy do przeciętnego czystego dochodu, w taki sposób obliczonego, dodatek, wynoszący jedną dziesiątą tych czystych dochodów.

4. Czysty dochód średni, obliczony w myśl powyższych postanowień, płacić przeto należy koncesyonaryuszom jako wynagrodzenie za wykupioną koleją aż do upływu okresu koncesyjnego w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku.

5. Gdyby jednak kolej miała być wykupioną przed upływem siódmego roku ruchu lub gdyby średni dochód czysty, w myśl powyższych postanowień ustępów 1 do 3 obliczony, bez uwzględnienia dodatku w ustępach 2 i 3 przewidzianego, nie wynosił przynajmniej takiej sumy rocznej, która by się równała racie rocznej, potrzebnej na oprocentowanie po cztery od sta kapitału akcyjnego przez rząd zatwierdzonego i na umarzenie go w ciągu okresu koncesyjnego — w takim razie wynagrodzenie, które państwo ma zapłacić za kolej wykupioną, będzie polegało na tem, że państwo wymienione wyżej raty roczne płacić będzie w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku i zwracać koncesyonaryuszom podatek rentowy, przypadający od tej renty wykupna.

6. Państwo zastrzega sobie prawo tej treści, że wolno mu będzie w każdym czasie zamiast rent, w myśl postanowień powyższych punktów koncesyonaryuszom płacić się mających, a jeszcze nie zapadłych — zapłacić kapitał, równający się zdyskontowanej według stopy po cztery od sta rocznie, z uwzględnieniem odsetek od odsetek, skapitalizowanej wartości tych rent, oczywiście po strąceniu dodatku, zawartego ewentualnie w tych ratach rentowych w myśl postanowień 2 i 3 ustępu.

Gdyby się państwo na ten sposób wypłacenia kapitału zdecydowało, przysługuje mu wybór uiszczenia go gotówką lub obligacjami długu państwowego. Obligacje długu państwa liczone będą w takim razie po kursie pieniężnym średnim, jaki obligacje długu państwa tego samego rodzaju, notowane urzędownie na giełdzie wiedeńskiej, będą miały w ciągu półrocza bezpośrednio poprzedzającego.

7. Przez wykupienie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za wypłatą wynagrodzenia pod l. 1 do 6 przepisanego, bez dalszej zapłaty własność, wolna od ciężarów, względnie obciążona tylko resztą pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem rządowem i używanie kolei koncesyonowanej ze wszystkimi do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materiałów i zapasy kasowe, ewentualnie także własnością koncesyonaryuszy będące koleje podjazdowe i jego przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwowe kapitały ruchu i rezerwy utworzone z kapitału zakładowego, o ileby te ostatnie za zezwoleniem rządu nie były już stosownie do swego przeznaczenia użyte.

8. Uchwała rządu, tycząca się wykonania państwowego prawa wykupna, które nastąpić może zawsze tylko z początkiem roku kalendarzowego, oznajmiona będzie przedsiębiorstwu kolejowemu we formie deklaracji rządu najpóźniej do 31. października bezpośrednio poprzedzającego roku.

Deklaracya ta obejmować będzie następujące szczegóły:

- a) termin, od którego wykupienie następuje;
- b) przedsiębiorstwo kolejowe, będące przedmiotem wykupna i inne przedmioty majątkowe, które bądź jako przynależność przedsiębiorstwa kolejowego bądź w celu zaspokojenia pretensyi państwa lub z jakichkolwiek innych tytułów prawnych przejść mają na państwo;
- c) kwotę ceny wykupna (l. 1 do 6), którą państwo zapłacić ma przedsiębiorstwu kolejowemu, ewentualnie z zastrzeżeniem późniejszego sprostowania tymczasowo obliczoną, z oznaczeniem terminu i miejsca płatności.

9. Rząd zastrzega sobie prawo ustanowienia — jednocześnie z doręczeniem deklaracji, tyczącej się wykupna — osobnego komisarza do czuwania nad tem, żeby stan majątku, począwszy od tej chwili, nie został na szkodę państwa zmieniony.

Od chwili deklaracji, dotyczącej się wykupna, wymaga wszelka sprzedaż lub obciążanie nieruchomości, w deklaracji wymienionych, pozwolenia tego osobnego komisarza.

To samo odnosi się do przyjmowania wszelkich nowych zobowiązań, które albo przekraczają zakres zwyczajnego toku interesów albo powodują trwałe obciążenie.

10. Koncesyonaryusze obowiązani są mieć o to staranie, aby rząd mógł w dniu na wykupienie wyznaczonym objąć w fizyczne posiadanie wszystkie przedmioty majątku w deklaracji wykupna wymienione.

Gdyby koncesyonaryusze nie uczynili zadość temu zobowiązaniu, będzie rząd miał prawo nawet bez zezwolenia koncesyonaryuszy i bez sądowej interwencji objąć w fizyczne posiadanie przedmioty majątku powyżej oznaczone.

Począwszy od chwili wykupienia, odbywać się będzie ruch na wykupionej kolei na rachunek państwa; przeto od tej chwili przypadają wszelkie dochody ruchu na korzyść państwa, na koszt jego zaś wszelkie wydatki ruchu.

Czyste dochody, jakie okażą się z obrachunku po chwilę wykupienia, pozostaną własnością przedsiębiorstwa kolejowego, które natomiast odpowiadać ma samo za wszelkie należności obrachunkowe i za wszelkie inne długi, pochodzące z budowy i ruchu kolei aż do chwili powyższej.

11. Rząd zastrzega sobie prawo zahipotekowania na podstawie deklaracji wykupna (l. 8), prawa własności państwa na wszystkich nieruchomościach majątkowych, wskutek odkupienia na państwo przechodzących

Koncesyonaryusze obowiązani są oddać rządowi na jego żądanie do dyspozycji wszelkie dokumenty prawne, jakichby od nich jeszcze do tego celu potrzebował.

§ 17.

Gdy koncesya zgaśnie i od dnia jej zgaśnięcia przechodzi na państwo bez wynagrodzenia wolna od ciężarów własność i używanie koncesyonowanej kolei i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów i zapasy kasowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryuszy koleje podjazdowe i przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwowe

kapitały ruchu i rezerwy, utworzone z kapitału zakładowego, o ile te ostatnie nie zostały już za zezwoleniem rządu stosownie do swego przeznaczenia użyte.

§ 18.

Tak wtedy, gdy koncesya zgaśnie, jak i w razie wykupienia kolei (§ 16), zatrzymują koncesyonaryusze na własność fundusz rezerwowy, utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa i ewentualne aktywa obrachunkowe, tudzież te osobne zakłady i budynki z własnego majątku wzniesione lub nabyte, do których zbudowania lub nabycia rząd upoważnił koncesyonaryuszy z tym wyraźnym dodatkiem, że one nie mają stanowić przynależności kolei.

§ 19.

Rząd ma prawo przekonywać się, czy budowa kolei i jej urządzenia ruchu są we wszystkich częściach odpowiednio celowi i sumiennie wykonane, tudzież zarządzić, aby wadom w tym względzie zapobieżono, względnie je usunięto.

Rząd ma także prawo wglądać w zarząd kolei przez wydelegowanego przez siebie funkcyonaryusza, a w szczególności nadzorować we wszelki sposób, jaki za stosowny uzna, aby budowę wykonano zgodnie z projektem i kontraktami i wydelegować w tym celu nadzorcze organy na koszt koncesyonaryuszy.

§ 20.

Rząd zastrzega sobie prawo tej treści, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych dokumentem koncesyjnym, warunkami koncesyi lub ustawami, będzie temu zapobiegał środkami, odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności uzna koncesyę za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego, na który nadana została. W szczególności można koncesyę jeszcze przed upływem czasu jej trwania uznać za zgasłą, gdyby ustalonych w §ie 2 zobowiązań co do ukończenia budowy i otwarcia ruchu nie dopełniono, o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl §u 11, lit. b), ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

Derschatta wlr.